

استانداردهای بذر گندم

مهمترین شاخص برای پایداری یک رقم ، حفظ خلوص ژنتیکی بذر تولید شده است. برای این منظور برنامه تکثیر بذر در قالب طبقات مختلف بذری تعریف شده و اجرا می گردد. براساس استانداردهای موجود ایران در برنامه ی تکثیر بذر گندم و جو پنج طبقه بذری شامل بذر گواهی شده (Certified seed)، بذر مادری (Basic seed) ، بذر پرورش سه (Pre-basic seed) و بذر بهنژاد گر (Breeder seed) تعریف شده است.

به منظور حفظ پایداری و خلوص ژنتیکی و فیزیکی، قوه نامیه و ویگور نسل های بذری، استانداردهایی در هر کشور تدوین می گردد. این استانداردها دو مرحله حساس از تولید را شامل می شود: استانداردهای مزرعه ای و استانداردهای بذر (پس از فرآوری). در جداول ذیل استانداردهای تولید بذر گندم در ایران درج شده است.

استانداردهای مزرعه			
طبقات بذری			استانداردها
گواهی شده	مادری	پایه پرورش ۳	
۱	۲	۲	تناوب (حداقل - سال)
۳	۵	۵	ایزولاسیون (حداقل - متر)
۱/۱۰۰۰	۱/۲۰۰۰	۱/۴۰۰۰	بوته های سایر ارقام (سنبله به سنبله)
۴۰۰	۲۰۰	۱۰۰	سایر گونه ها (حداکثر سنبله در هکتار)
۲۰۰	۱۰۰	۰	علفهای هرز غیر مجاز (حداکثر بوته در هکتار)
			بوته های بیمار (حداکثر سنبله به سنبله):
۱/۱۰۰۰	۵/۱۰۰۰۰	۰	آلوده به سیاهک پنهان
۵/۱۰۰۰۰	۲/۱۰۰۰۰	۰	آلوده به سیاهک آشکار
%۱۰	%۵	۰	آلوده به فوزاریوم سنبله گندم
استانداردهای بذر (آزمایشگاهی)			
۹۸	۹۸	۹۸	خلوص بذر (حداقل - %)
۲	۲	۲	مواد جامد (حداکثر - %)
			سایر بذور (تعداد):
۱۶	۸	۰	حداکثر علفهای هرز غیر مجاز در ۱۰۰۰ گرم
۰	۰	۰	حداکثر بذر سایر علفهای هرز در ۱۰۰۰ گرم
۱۲	۶	۲	حداکثر بذر سایر محصولات در ۱۰۰۰ گرم
			بذور بیمار (%):
۲/۱۰۰۰	۱/۱۰۰۰	۰	آلوده به سیاهک پنهان
۱/۱۰۰۰	۵/۱۰۰۰۰	۰	آلوده به سیاهک آشکار
-	-	۰	آلوده به فوزاریوم سنبله گندم
۸۵	۹۰	۹۰	جوانه زنی (حداقل - %)
۱۲	۱۲	۱۲	رطوبت بذر (حداکثر - %)

- علفهای هرز علف هفت بند (*Polygoniom convulvolus*)، یونجه زرد (*Medicago indicus*) ، *Medicago officinalis*، ترب یا تربچه وحشی (*Raphanus raphanistrum*) و شلمی یا شلغمی (*Rapistrum rugosum*) به عنوان علف های هرز مزاحم می باشند و چنانچه وجود این علف های هرز و یا سایر علف های هرز در مزرعه باعث اختلال در بازرسی مزرعه گردد، بازرسی مزرعه می تواند نسبت به حذف مزرعه اقدام نماید.

- گندم دوروم جزء سایر محصولات می باشد. ولی در مناطقی که کشت آنها انجام می شود، به مدت ۵ سال از استاندارد سایر ارقام پیروی کند.

- انجام تست های آزمایشگاهی سلامت بذر برای بذور گندم در نمونه هایی که مشکل خاص دارند انجام گیرد.

علف های هرز غیر مجاز مزارع گندم

ردیف	نام فارسی	نام علمی	خانواده
۱	جودره	<i>Hordeum sponthaneum</i>	Poaceae
		<i>H. disticum</i>	Poaceae
۲	چاودار وحشی	<i>Secale cereale</i>	Poaceae
۳	یولاف وحشی	<i>Avena fatua</i>	Poaceae
	یولاف وحشی	<i>A. ludoviciana</i>	Poaceae
۴	تلخه	<i>Acroptilon repens</i>	Asteraceae
۵	شیرین بیان	<i>Glycyrihza glaber</i>	Fabaceae
۶	ماشک	<i>Vicia vilosa</i>	Fabaceae
۷	خلر	<i>Lathyrus cicera</i>	Fabaceae
۸	پنیرک	<i>Malva sylvestris</i>	Malvaceae
۹	پیچک	<i>Convolvulus arvensis</i>	Covolvulaceae
۱۰	ماستونک	<i>Turgenia latifolia</i>	Apiceae
۱۱	باسک دندان	<i>Lisaea heterocarpa</i>	Apiceae